

ALGEMEEN OVERLEG ENERGIE EN KLIMAAT

Op 5 september staat een algemeen overleg met de minister van EZK gepland over energie en klimaat, waaronder de hoofdlijnen van het Klimaatakkoord. De waterschappen leveren met hun duurzame energieprojecten een ambitieuze bijdrage aan de energietransitie. De waterschappen willen in 2025 energieneutraal zijn en op lange termijn geheel klimaatneutraal worden, daarom hebben zij aan (bijna) alle overlegtafels van het Klimaatakkoord een bijdrage geleverd. Maar, de waterschappen hebben nog enkele aandachtspunten.

AQUATHERMIE

Een relatief nieuwe potentiële bron die in het Klimaatakkoord wordt genoemd, is Aquathermie: het gebruik van koude en warmte uit afval- en oppervlaktewater (en mogelijk ook drinkwater). De waterschappen kunnen en willen samen met Rijkswaterstaat deze duurzame energiebron als alternatief voor aardgas ter beschikking stellen aan gemeenten en/of woningcorporaties. De waterschappen en Rijkswaterstaat hebben hiernaar potentieonderzoeken laten uitvoeren. Aquathermie kan naar verwachting in potentie voorzien in 25 tot 40% van de warmtevoorziening van gebouwen (80-120 PJ). Er zijn ook al diverse voorbeeldprojecten. Om deze energiebron als serieuze optie te positioneren in alle gemeentelijke warmtetransitieplannen is wel een stevige duw in de goede richting nodig. De waterbeheerders zijn positief over het voorstel om hiervoor een driejarig samenhangend programma Aquathermie in te stellen. Door alle partijen aan de sectortafel gebouwde omgeving is dit omarmd en daardoor is het als zodanig ook benoemd in de hoofdlijnennotitie van het klimaatakkoord.

Met het oog op regie en coördinatie van de doorontwikkeling (onderzoek, proeftuinen en governance) zouden wij als waterbeheerders graag via het sluiten van een Green Deal met het Rijk een coördinerend Programmabureau Aquathermie willen instellen. De verwachting is dat ook een aantal proeftuinen met toepassing van Aquathermie in het Programma Aardgasvrije wijken een plaats zullen krijgen. Voor onderzoek en governance is voor de looptijd van de Green Deal budget nodig vanuit het innovatieprogramma aardgasvrije wijken.

CIRCULAIRE ECONOMIE

Waterschappen geven jaarlijks meer dan 2,3 miljard euro uit aan inkopen en aanbesteden. Maatschappelijk Verantwoord Inkopen (MVI) is een instrument dat waterschappen helpt een concrete bijdrage te leveren aan duurzaamheidsambities, zoals de overgang naar een circulaire economie en een toekomstbestendig energie- en klimaatbeleid. De waterschappen zetten MVI en de Aanpak Duurzaam GWW in om bij te dragen aan CO₂-reductie via inkoop en aanbesteding, inclusief infrastructurele projecten. Het is wel van belang dat hiervoor structurele ondersteuning komt, voortbordurend op wat in 2018 gang is gezet voor de 'leernetwerken en pilots' gefinancierd uit de klimaatvelop (door het ministerie van I&W) en dat dit traject op een duurzame wijze verbonden wordt met het traject Beter Aanbesteden van het Ministerie van EZK.

De waterschappen kunnen ook met de winning van grondstoffen een aanzienlijke reductie van de CO₂-uitstoot behalen. Om bij te dragen aan de circulaire economie pleiten waterschappen voor het aanpassen van knellende wet- en regelgeving, zoals bijvoorbeeld wanneer de afvalstatus het terugwinnen van waardevolle grondstoffen uit afvalwater in de weg staat. De TaskForce Herijking afvalstoffen is hierbij een goede stap.

KLIMAATADAPTATIE

Voor de waterschappen heeft de medaille van klimaatverandering twee zijden: mitigatie en adaptatie. Tijdens de onderhandelingen voor het Klimaatakkoord is niet gesproken over klimaatadaptatie. Dat is wat ons betreft een gemiste kans omdat de twee kanten van het klimaatprobleem nu gescheiden onderzocht en aangepakt worden in plaats van integraal. Het ministerie van EZK staat aan de lat voor mitigatie, terwijl het

ministerie van I&W verantwoordelijk is voor adaptatie. Wij pleiten voor een meer integrale benadering, zodat ruimtelijke ingrepen voor beide klimaataspecten kosteneffectief in samenhang kunnen worden uitgevoerd (zo kan bijvoorbeeld met een aanpassing van de energievoorziening van de wijk gelijktijdig een maatregel ter voorkoming van wateroverlast worden meegenomen, zodat de straat maar een keer hoeft te worden opengebroken).

Voor meer informatie kunt u contact opnemen met Ilona Elfferich-Rodenburg
Telefoon: 06 – 12 46 39 23 of e-mail: irodenburg@uvw.nl